

KATARZYNA FISZER - KATARZYNA

FISZER-KATARZYNA FISZER-KATARZYNA

ZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER

- KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER

NA FISZER - KATARZYNA FISZER

KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER

FISZER KATARZYNA FISZER



Opis projektu rezydencyjnego

Podczas rezydencji Archipelagos w Wojnowicach przyglądała się będzie XX-wiecznej ukraińskiej prozie kobiecej, w szczególności utworom Iryny Wilde oraz Emmy Andijewskiej.

Wybrany utwór

Iryna Wilde, Motyle na szpilkach. Wybija ósma. Pełnoletnie dzieci, wyd. Wichoła, Kijów 2023, 505 ss.

Krótki opis książki znajduje się na s. 2.

Języki przekładu:

Ukraiński → Polski

Okres pobytu:

5-18 sierpnia

Miejsce rezydencji:

Zamek na Wodzie,
Wojnowiec

Organizator rezydencji

K-EW

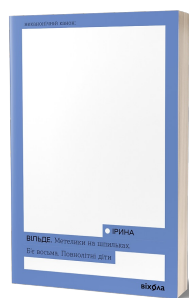
Kolegium
Europy
Wschodniej

Katarzyna Fiszer – absolwentka filologii polskiej i studentka filologii ukraińskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Uczestniczka drugiej edycji programu mentoringowego „Translatorium” (organizowanego przez Kraków Miasto Literatury UNESCO we współpracy ze Stowarzyszeniem Tłumaczy Literatury oraz Centrum Badań Przekładoznawczych UJ) pod opieką Katarzyny Kotyńskiej oraz pierwszej odłony Polsko-Ukraińskiej Szkoły Przekładu „Słowa na Słowa” Centrum Mieroszewskiego. Brała udział w organizowanym przez Kolegium Europy Wschodniej międzynarodowym seminarium translatorskim „Tłumacze bez granic”. Przekładała m.in. opowiadania Iryny Ciżyk i Hałyny Petrosianiak (czekają na publikację), a także literaturę dziecięcą. Jako tłumaczka regularnie współpracuje z magazynem „Dwutygodnik”.

KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER-KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER - KATARZYNA FISZER

**W razie zainteresowania
notą
o książce oraz
przekładem
fragmentu tekstu
prosimy o kontakt z
tłumaczem**

fiszer.kat@wp.eu



„Generalnie mówiąc, jest to książka z pewnością wypełniona moralną obojętnością i liberalizmem” – ocenił krytyk literacki M. Hnatyszak, gdy w 1935 roku młoda pisarka, Iryna Wilde, otrzymała nagrodę Towarzystwa Pisarzy i Dziennikarzy im. Iwana Franki we Lwowie za pierwszą powieść z cyklu Motyle na szpilkach (na znak protestu przeciwko „kulturalnie i artystycznie ozdobionej erotycznej pustce” utworów Wilde opuścił nawet jury nagrody). Daleki od moralnego wzburzenia i znacznie bardziej autorce przychylny M. Rudnycki zwracał uwagę na fakt, iż jest to „pierwsza w galicyjskiej literaturze książka, gdzie smartwienia kobiecej duszy same dla siebie są tematem”.

Wilde zaproponowała czytelnikom zajrzenie w głąb duszy i umysłu Darki, nastolatki z małej bukowskińskiej wsi, zmagającej się z trudnościami dorastania. Proces przechodzenia z wieku dziecięcego we wczesną dorosłość obfituje w psychiczne i cielesne traumy, momenty samoświadomości i bolesnej konfrontacji z wymogami, oczekiwaniami i zakazami, jakie patriarchalne otoczenie narzuca młodym kobietom. Wilde nie boi się łamać tabu swoich czasów. Swobodnie porusza kwestię seksualności młodych dziewcząt i braku dostatecznej wiedzy na temat własnego ciała (kiedy Darka dostaje pierwszą miesiączkę, ucieka z domu przerażona, że przyniesie rodzinie hańbę – przyjaciółka tłumaczy jej, że to niechybnie pierwszy symptom ciąży), jak również problem molestowania seksualnego i podwójnej moralności (krzywdzona przez własnego wujka Darka szuka pomocy u matki, ta jednak zbywa wyznanie złącnionej córki). Bohaterka (której pisarka użyczyła zresztą własnego imienia – tak naprawdę Wilde nazywała się bowiem Daryna Makohon – nadając utworowi wymiaru autobiograficznego) czuje się właśnie jak tytułowy przyszpilony motyl – spętany niezrozumiałymi, surowymi społecznymi normami, nie pozwalającymi w pełni rozwinąć skrzydeł i wykorzystać własnego potencjału. „Wilde opowiada, jak gdyby pisała list lub siedziała przy herbacie” – kontynuuje recenzję Rudnycki. Nawet ci, którzy stanowczo krytykowali merytoryczną i ideową zawartość powieści, doceniali nieprzeciętny literacki talent autorki, swobodę stylu, lekkość, pozytywnie rozumianą, nieprzegadaną prostotę. Ponieważ głównym obiektem zainteresowań Wilde jest wewnętrzny świat jej bohaterki, pisarka ucieka się do chwytów, które przyniósł literaturze nurt modernistyczny – subiektywizuje opowieść za pomocą mowy pozornie zależnej, dając czytelnik(cz)kom możliwość spojrzenia na świat z perspektywy Darki. Polskiego odbiorcę powieść może zainteresować z innego jeszcze powodu. Wśród swoich największych literackich nauczycielek i inspiracji ukraińska pisarka wymienia polskie pisarki: „[...] moimi dobrymi wróżkami, kiedy chodzi o twórczą sugestię, są dwie kariatydy polskiego pisarstwa, dwa wybitne talenty literatury światowej – Maria Dąbrowska i Zofia Nałkowska. Nie zaczynam żadnej swojej większej pracy, żeby przedtem nie otworzyć książki którejs z nich i nie odświeżyć się chociaż łykiem ze źródła wiecznego, bo pięknego...”. Książka znalazła się na liście 100 najważniejszych ukraińskich książek PEN Clubu (2019). Wilde jako pierwsza kobieta w historii została laureatką Nagrody im. Szewczenki (za monumentalną powieść Siostry Riczyńskie).

**Informacje na temat
autora przekładu
można
znaleźć na stronie:
archipelagos-eu.org**

Katarzyna
Fiszer



O sieci Archipelagos

Celem sieci Archipelagos jest odkrywanie różnorodności głosów literackich z całej Europy, przede wszystkim z języków rzadziej używanych w międzynarodowym obiegu. Będziemy wspierać pracowników branży książkowej oraz tłumaczy jako odkrywców literackich perełek.